

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem niedziel i świąt państwowych.

Przedpłata wynosi:
MIESIĘCOWA kwartalnie 4 złr 50 cent.
miesięcznie 1 złr 50 cent.
Z przesyłką pocztową:
miesięcznie 2 złr 50 cent.
kwartalnie 8 złr 50 cent.
w państwie austriackim
do Prus i Rosji niemieckiej
Francji
Belgii i Szwajcarii
Włoch, Turcji i krajów Nadd. i Serbii

Numer pojedynczy kosztuje 10 cent.

GAZETA NARODOWA

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują:
We Lwowie biuro administracji „Gazety Nar.”, plac Halicki w pałacu W. Ulanieckich. Ogłoszenia w Paryżu przyjmują wyłącznie dla „Gaz. Narod.” agencja pana Adama, Rue Clément, 4 Paris. Otto Haas w Wiedniu, (Hansenstein et Vogler) nr. 10 Wallfischgasse. A. Goppel, Stadt, Stubenbastei 2. M. Tulek, L. Riemgasse 15. Rudolf Mosse, Seltendorfs Nr. 2. H. Schallert, Jean Siodla cent. eksp. ogłosz. G. L. Danke et Comp. Wollzeile 12, w Hamburgu pp. Hansenstein et Vogler. Rajchman, et Frendler, w Warszawie Senatorska 22. W. Kubiński w Krakowie.
OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą 6 cent od miejsca objętości jednego wiersza drobnym drukiem.
Reklamę w rubryce „Nadesłane”, 20 ct. od wiersza.

Od administracji.

Przedpłata na miesiąc listopad:

we Lwowie:

miesięcznie 1 złr. 50 ct.

na prowincji z przesyłką pocztową:

miesięcznie 2 złr.

Upraszamy o wcześnie przesłanie prenumeraty, by snad. prenumeratorem nie doznali przerwy w przesyłce.

L W S W 4 listopada.

(Agitacja założycieli kolei Jarosławsko-Sokal-
skie). — Wybory w Poznaniu. — Wystąpienia
dr. Czerkaskiego w budżetowej komisji delegacji
przełotowej. — Pester Lloyd o hr. Andrasym.)

Pan Stanisław Polanowski należy do grona
założycieli zamierzonej kolei Jarosławsko-Sokal-
skiej. Chociaż więc w pierwszej rzędzie interesowany,
należał do sejmowej komisji kolejowej, dla tej
sprawy wysłanej, i tam w swoim interesie
działał. A teraz gdy ministerstwo nakazało komi-
sji zbadanie linii Lwów-Sokal, aby, mając
sprawozdanie co do pierwszej i co do drugiej li-
nii, mogło powziąć postanowienie ostateczne, p.
Stanisław Polanowski znowu skorzystał z okoli-
czności, iż jest prezesem Rady powiatowej so-
kalskiej, i jako prezes Rady podpisał odezwę
do obszarów dworskich i gmin, i takową roze-
słał; a oprócz tego jeżdża wysłannicy, którzy
zbierają podpisy od obszarów dworskich i wój-
tów na litografowaną petycję do starostwa żół-
kiewskiego, które ma tę petycję przedłożyć ko-
misji, mającej dnia 7. listopada zebrać się w
Żółkwi. Petycja brzmi:

„Święte c. k. Starostwo! Odnosząc do re-
skryptu Wysokiego c. k. Namiestnictwa we Lwo-
wie z dnia 19. października 1881 L. 57122 w
sprawie budowy projektowanej drugorzędnej ko-
lei ze Lwowa na Żółkiew do Sokala i porówna-
nia użyteczności tej kolei z projektowaną koleją
z Jarosławia do Sokala, upraszamy o złożenie w
ręce delegowanej komisji Wysokiego c. k. Na-
miestnictwa we Lwowie następującego mego o-
świadczenia:

Obszar dworski

oświadcza się bezwarunkowo za koleją z Jaros-
ławia na Rawę do Sokala, jako najprostszą, a
zatem najkorzystniejszą linią komunikacyjną dla
zbiycia swych ziemiohodów, oświadcza nadto, że
uważa projektowaną koleją ze Lwowa na Żół-
kiew do Sokala za szkodliwą dla dobra dworu,
gdyby ta ostatnia koleja miała przeskodzić lub
odwieść budowę kolei z Jarosławia na Rawę do
Sokala.

Obszar dworski

dnia listopada 1881.

Już każdy pojmie, że interes producentów
rolnych jednego powiatu nie jest jeszcze intere-
sem całego kraju, a tylko ten ostatni w sprawie
koncesjonowania kolei każdej rozstrzyga. Pety-
cja zaś wspomniana tylko interes producentów
jednej okolicy podnosi. Już w licznych artykułach
podnosiliśmy, że w interesie kraju leży, ażeby ze
Lwowa budowana została koleja do granicy Kró-
lestwa, a przez to powstała prawdziwa linia
konkurencyjna kolejowa przez Warszawę do por-
tów nadbałtyckich, jako najkrótsza i najtańsza
dla eksportu z Galicji. Lecz wobec takiej agita-
cji za linię Jarosław-Sokal przez interesowanych,
musimy jeszcze raz tę sprawę rozebrać. Uczyni-
my to w osobnym, obszerniejszym artykule ju-
trzejszej „Gazety Narodowej”.

Zresztą już dziś nadmienić musimy, że kon-
sorcjum założycieli kolei Jarosławsko-Sokal-
skiej nie jest wcale konsorcjum istotnych założycieli.
Daje ono jedynie firmę. Zobowiązało się jedynie
dać grunta pod koleję po cenie 100 złr. za morg,

skłaniać innych, aby po tej samej cenie oddawali
swe grunta pod koleję, i starać się w sejmie o u-
chwalenie przed kilku laty subwencje dla wycy-
nalnych kolei. Nie zastrzegł sobie ani prawa
wejścia do pierwszej Rady zawiadowczej, ani naj-
mniejszego wpływu na budowę, ani żadnego in-
nego wpływu. Ale też żadnego obowiązku wzię-
cia chociażby jednej akcji, lub ponoszenia jakich-
kolwiek wydatków nie wzięło na siebie. To dla
wyjaśnienia stanowiska tego nowego autoramen-
tu założycieli!

Jedyną korzyścią, jaką ci rzekomi założy-
ciele osiągnąć usiłują, jest, aby przez ich dobrą
szkółkę, i stacje kolejowe mieli w miejscu
w zamian dali firmę żydowsko-niemieckiemu kon-
sorcjum, a organ ich w imieniu patriotyzmu na-
pada na nas, że piszemy za Czernowiecką koleją
przeciw konsorcjum założycieli, z samych Po-
laków złożonemu!

Dokonane świeżo wybory w Wielkopolsce i
w Prusach Zachodnich są świetnym dowodem ży-
wotności naszego narodu. W przeszłym parla-
mencie mieliśmy 14 posłów, w obecnym mamy
już definitywnie wybranych 15, a w pięciu okrę-
gach stajemy do ścisłego wyboru, przyczem
wszelka szansa jest za tem, że wśród tych pię-
ciu okręgów odniesiemy zwycięstwo w dwóch a
może nawet i w trzech. Albowiem w nich lud-
ność polska jest w liczbie przeważająca.

I tak w okręgu wschowskim ludność polska
wynosi 55%, całej ludności; w okręgu tym kan-
dydatem naszym jest p. St. Chłapowski. Otrzy-
mał on 4422 głosy. Natomiast niemieccy kan-
dydaci, Puttkamer (minister) i Witt otrzymali,
pierwszy 2586 g., a drugi 2296, czyli razem
4882 głosy, to jest o 460 głosów więcej. Ode-
dział się więc ścisły wybór między Chłapow-
skim a Puttkamerem.

W okręgu brodnickim ludność polska stano-
wi 54%, ogólnej ludności; odedział się tam ści-
śle wybór między naszymi kandydatami Ignacy
Lyskowski a niejakim Bielerem, kandyda-
tem narodowo-liberalnego stronnictwa. Dokładnie
liczby głosów z tego okręgu nie mamy, ale wed-
ług twierdzenia prasy poznańskiej, szansa zwycię-
stwa jest po stronie naszego kandydata.

Wreszcie w trzecim okręgu, w którym lud-
ność polska jest liczniejsza, w okręgu świeckim
(wynosi ona 51%, ogólnej ludności) stanęło do
urny 9818 wyborców, a z tej liczby nasz kandy-
dat, p. Kosowski, otrzymał 4640 głosów, reszta
zaś głosów rozstrzeliła się pomiędzy dwóch ni-
emieckich kandydatów.

Przytem wcale rozpaczliwą nie jest jeszcze
pozycja nasza w powiatach lubawskim i kwidziń-
skim, jakkolwiek tam Niemcy są już w przeważ-
nej liczbie. W pierwszym z tych powiatów kan-
dydat nasz, dr. Rzepnikowski, otrzymał 5799 g.,
natomiast dwaj kandydaci niemieccy Dohna i
Rickert otrzymali, pierwszy 4911 a drugi 2162,
razem więc 7073, czyli o 1283 głosy więcej. Ści-
ślejszy wybór odedział się między naszym kan-
dydatem a p. Dohną. W powiecie zaś kwidziń-
skim nasz kandydat, Henryk Donimirski otrzy-
mał 5762 głosy, a kandydaci niemieccy, Hobeck
i Dalcke otrzymali, pierwszy 3863, drugi 2801,
czyli razem 6664, to jest o 902 głosy więcej.
Dzielne obywatelstwo Prus Zachodnich nie traci
jednak wcale nadziei, zbior siły energicznie i sta-
je z tem przekonaniem do walki, że Niemców po-
kona i we wszystkich tych okręgach przeprowa-
dzi naszych kandydatów.

W takim razie mielibyśmy aż 20 posłów w
parlament niemiecki. Liczba niebywała! Ale
nie była ona nawet i w takim razie, jeżeli
miałbyśmy 17 posłów. W każdym więc ra-
zie zadokumentowaliśmy świetnie polskość w.
ks. Poznańskiego i Prus Zachodnich. Obie te
prowincje podzielone są na 28 okręgów wybor-
czych, pierwsza na 15, druga na 13. W pierw-
szym, w Księstwie, odnieśliśmy kompletne zwycię-
stwo w jedenastu okręgach; w jednym, mian-
owicie we wschowskim, przysiędło, jak to powie-
dzieliśmy powyżej, do ścisłego wyboru między
Chłapowskim a Puttkamerem; w trzech zaś
okręgach obronił Niemcy. Ponieważ jest
wielka szansa, że Chłapowski zostanie zwycięz-
cą, przeto z w. ks. Poznańskiego będzie zasia-

dało w parlamencie 12 posłów Polaków a 3
Niemców.

W Prusach Zachodnich odnieśliśmy zwycię-
stwo w czterech okręgach, w pięciu okręgach wy-
brani zostali Niemcy, a w czterech okręgach na-
stąpił ścisły wybór między naszymi kan-
dydatami a niemieckimi. Powiedziałem powyżej,
jakie są szanse po naszej stronie przy tem ści-
ślejszym głosowaniu. Przypuszczając, że z pośród
tych czterech okręgów zwyciężymy w dwóch, to
jest w brodnickim i świeckim, gdzie ludność pol-
ska jest liczniejsza, w takim razie będziemy mieli
z Prus Zachodnich sześciu posłów, a Niemcy
będą mieli siedmiu. Ogółem więc z obu prowinc-
cyj, my 18 posłów, a Niemcy 10.

Dla szczegółowego wykazania sytuacji na-
szej w tych obu prowincjach, podajemy tu spis
tych okręgów, w których my definitywnie odnie-
śliśmy zwycięstwo.

W. ks. Poznańskie.

1. Okręg wyborczy miasto Poznań i powiat
pozański. Głosujących 17.436. Hipolit Turno
10.503; niemieccy kandydaci 6.950.

2. Okręg wyborczy krobicki. Głosujących
11.627. Kazimierz Chłapowski 7.746 g., Niemiec
3.881 g.

3. Okręg wyborczy krotoszyński. Głosują-
cych 8.970. Ks. dr. Jazdzewski 6.920; Niemiec
2.050 g.

4. Okręg wyborczy gnieźnieński-wągrowiecki.
Głosujących 15.266. Dr. Witold Skarżyński
12.437; Niemiec 2.829.

5. Okręg wyborczy bukowski-kościański.
Głosujących 17.028. Marcin Zółtowski 13.096 g.,
Niemiec 3.932.

6. Okręg wyborczy pleszewsko-wrzesiński.
Głosujących 12.337. Teofil Magdziński 10.181,
Niemiec 2.156.

7. Okręg wyborczy średzko-śremski. Głosu-
jących 13.284. Dr. Roman Komierowski 10.956
g., Niemiec 2.328.

8. Okręg wyborczy inowrocławsko-mogilnicki.
Głosujących 13.770. Stanisław Kurnatowski
10.619, Niemiec 3.151.

9. Okręg wyborczy odolanowski-ostrowski.
Głosujących 13.903. Ks. Ferdynand Radziwiłł
11.652, Niemiec 2.251.

10. Okręg wyborczy międzychodzko-obornicko-
szamotulski. Głosujących 21.046. Stefan hr.
Kwilecki 11.236 Niemiec, 9784.

11. Okręg wyborczy szubiński-wyrzyski.
Głosujących 17.510, absolutna większość 8752.
Leon hr. Skórzewski 8982, Willamowicz 5369,
Bethmann-Holweg 3150.

Prusy Zachodnie.

1. Okręg wyborczy chełmiński-toruński. Głosu-
jących 17.924. absolutna większość 8.962. M.
Szczaniecki 8.988, Niemiec 8.936.

2. Okręg wyborczy chojnicko-tucholski. Głosu-
jących 10.217. Leon Czarlinski 6.629, reszta
Niemcy.

3. Okręg wyborczy kartuski-wejherowski.
Wybrani zostali nasz poseł, Antoni Kalkstein z
Pluskows. Wykazu głosów nie mamy.

4. Okręg starogardzko-kościerski. Głosu-
jących 16.004. Michał Kalkstein z Kłonówki
11.840, Niemcy 4.628.

Naprawdę szukamy w półrocznym sprawo-
zdaniu ze środowego posiedzenia budżetowej ko-
misji delegacji przedliwskiej za dokładnym choć
okoliczności podaniem wystąpienia dr. Czerkaskie-
go na tem posiedzeniu — a niema też i przywa-
żnych doniesień dokładniejszych. Pierwsze jego
wystąpienie dotyczyło sprawozdania p. Ple-
nera jako sprawozdawcy o etacie ministerstwa
spraw zagranicznych i o księdze czerwonej — i
tego ustępu nigdzie nie podano; napisano tylko
ogólnikowo, jak to już w telegramu wiemy, że
„zjazd cesarza niemieckiego i cara w Gdąnsku
jest wyrazem przyjaźni i tendencji Moskwy; i
byłoby tylko pożądane, aby ten stosunek przy-
stawał do interesowego zakresu stosunków Au-
strij do Niemiec” (w niemieckim brzmieniu to
nabyłby ciemno dyplomatycznie: dass dieses Ver-
hältniss sich gut einfüge in den Interessenskreis
der österreichischen Beziehungen zu Deutsch-
land).

Nie wiemy, czy ktoś będzie mądry z tego
tak stylizowanego ustępu — dość że półrocz-
ne sprawozdanie powiada: „Del. Czerkaski
i zabiera głos po p. Plenerze, i żąda opu-
szczenia w sprawozdaniu ustępu, aby stosunki
moskiewsko-niemieckie przystawały do austro-
niemieckich. Del. Magg stanowczo występuje
przeciw del. Czerkaskiemu, ponieważ ten ustęp
dokładnie oddaje zapatrywania, jakie w komisji
wystąpiły (ze sprawozdania nie o tych zapatry-
waniach dotychczas nie wiemy; pr. r.) i ponie-
waż z odczytanych przez rząd dokumentów na-
prawne wypływa, że między Austrią a Moskwą
zachodzą stosunki ściślejsze. (I tych dokumen-
tów nie znamy; pr. r.) Del. Russ uważa za
rzecz ważną, aby napomknąć było o bliższych
stosunkach między Austrią a Moskwą, po-
niemże komisja tego jest zdania. Del. Czer-
kaski odpowiada: „Dr. Magg nie zrozumiał
mnie. Na stosunki austro-niemieckie wskazać na-
leży, ale nie na bliższe stosunki między Mo-
skwą a Austrią.” Del. Plener broni swego u-
stępu.”

Poczem, jak już wiemy, sprawozdanie ple-
nerowskie komisja przyjęła ze zmianami i uzu-
pełnieniami, których reprezentant ministerstwa
p. Kallay sobie życzył. Powszechnie wiadomo, że
dr. Czerkaski nie jest sofistą, że jeśli wystąpił,
to miał z pewnością rację po temu — i na ka-
żdy sposób ciekawą jest rzeczą, co to mają być
owe „bliższe stosunki między Austrią a Mo-
skwą”, które p. Russ podnosi. Na każdy spo-
sób historia ta powinna być odnotowaną — i cen-
tralistów, gdyby im na tem zależało, z pewnością
by uzupełnili niedokładne sprawozdanie półrocz-
ne, — czyni to nieraz i partja krakowska. W
tym jednak wypadku niestety trudno, abyśmy się
prawdy dowiedzieli, mimo że do zachowania ta-
jemnicy delegacji w ogóle, a temniej nasi w tej
sprawie nie zostali zobowiązani.

Zasiadający w tej komisji członkowie stron-
nictwa autonomicznego (jeden Czech z Morawy
a reszta z frakcji hohenzwartowskiej) głosowali
przeciw wnioskowi dr. Czerkaskiego — a to,
jak donosi telegram „Narodnich Listów”, dlatego,
że dr. Czerkaski nie przemawiał od Polaków,
i tylko swoje osobiste zapatrywania wyrażał;
telegram dodaje, że mylnie są przeto oraz wy-
wody centralistów, że głosowanie autonomicz-
nych przeciw wnioskowi dr. Czerkaskiego jest do-
wodem niejedności prawicy co do polityki zagra-
nicznej i że wniosek ów należało odnieść do kan-
dydatury Andrasego.

Drugie wystąpienie dr. Czerkaskiego na
temże posiedzeniu tak podaje półroczne spra-
wozdanie:

„Del. Czerkaski zapytuje: 1) Ponie-
waż w wojskowych zakładach szkolnych nauka
języka niemieckiego jest obowiązkiem a węgier-
skiego poboczna, więc czy i języka polskiego
nie należało więcej niż dotychczas uwzględnić? 2)
Ponieważ na setki kompetentów ze Lwowa i
Krakowa żadnego nie przyjęto do wojskowych
zakładów szkolnych, więc jakie jest na to uspra-
wiedliwienie?”

„Minister wojny jen. Bylandt: We wszy-
stkich wojskowych zakładach szkolnych jest ni-
emiecki język wykładowym; jest on według kon-
stytucji językiem wojskowym wspólnej armii; o-
ficerowie muszą w odpowiednim czasie nauczyć
się języka swego pułku; w średnich szkołach
wojskowych mogą uczniowie według upodobania
złożyć się do jakiego języka słowiańskiego albo
do węgierskiego. Przypuszczam w tym względzie,
ani też inaczej w sposób odpowiedniejszy kwe-
stji tej ułożyć niepodobna.

„Co do drugiego pytania zaś, mnszę sta-
nowczo zaprzeczyć, jakoby galicyjskich młodzień-
ców mniej uwzględniano niż innych i jakoby ich
w pewnym zamiarze postępowano. Na różnicę
narodowościowej i wyznaniowej nigdy i w żadnym
wypadku w całej armii się nie zważa, a co do
przyjmowania do wojskowych zakładów szkol-
nych musi decydować wstępne wykształcenie.
Jeżeli się wielu kompetentów odrzuca, to dlatego,
że się ich daleko więcej zgłasza niż potrzeba.
Tak np. na ten rok szkolny zgłosiło się do wojs-
kowej niższej szkoły realnej 521 kompetentów,
podczas gdy potrzeba było zaledwo 200, a za-
tem niemal 300 odpadli musiano, i w tym wzglę-
dzie decydowały wykazane wiadomości wstępne.

Zresztą z innej także strony, mianowicie węgier-
skiej, utyskują z tego powodu na admini-
strację wojskową, podczas gdy powodu w niedo-
statecznym wykształceniu wstępem szukać na-
leży.”

Rzecz naturalna, że odpowiedź ministra
wojny zgoda nie tłumaczy faktu, że z Galicji na
setki kompetentów a i jednego nie przyjęto.
Ze posłów nasi nie zaspiają tej sprawy, można
być pewnym. Godnem wszelako uwagi jest, że
z pism centralistycznych najmniej na oba
wystąpienia dr. Czerkaskiego napada właśnie
„Stara Presse”, organ półroczny. Posuwa się
ona do tego nawet kłamstwa, że jeśli galicyjscy
kompetenci do szkół wojskowych niemają kwa-
lifikacji, to dlatego, że w naszych szkołach
język niemiecki nie jest obowiązującym. Tymca-
sem właśnie wbrew ustawie uznano go za obow-
iązkowy i mnóstwo godzin mu poświęcają.

Peter Lloyd donosi:

„Pogłoski o mianowaniu hr. Andrasego mi-
nistrem spraw zewnętrznych nie tylko nie przy-
chodzą, ale owszem są powtarzane, zwłaszcza
w dziennikach wiedeńskich, z taką pewnością,
jakby chodziło już o fakt dokonany, który nie-
bawem urzędowo ogłoszonym zostanie. Nie
potrzebujemy badać, z jakiego źródła pochodzą
te pogłoski. O ile my wiemy, w tej sprawie nie
nastąpiła żadna zmiana od dni czternastu, t. j.
od dnia, w którym cesarz przyjmował hr. An-
drasego na zamku budzińskim. Że monarcha,
jeżeli w ogóle w takiej sprawie rozmawia z
byłym ministrem spraw zagranicznych, przede-
wzyskiem oharuje mu tękę — jest to tak
łatwe do pojęcia i naturalnym aktem grzecz-
ności i delikatności, że w tym względzie nic
powiedzieć nie można, chyba to jedno, że i hr.
Andrassy posiada na tyle taktu, iż podobną
propozycję należałoby ocenić, zwłaszcza gdy oso-
biście wcale nie jest bardzo pochopnym do po-
wrotnego wstąpienia na urząd, który poprzednio
zajmował. Bywa wprawdzie czasem co do takiej
propozycji forma tak należąca, że wszelkie
wzbranianie się niemożliwem czyni, jednakowoż
nie sądzimy, aby ów propozycję hr. Andras-
ego w takiej formie uczyniono. Zresztą czy po-
głoski wspomniane są prawdziwe, czy nie, tego
przecież dzisiaj nikt nie powiedział nie może, to
jednak jest pewnem, że jak długo cesarz bawi
w Gdąnsku, sprawa ta pozostanie w zawieszeniu.
(Cesarz ma jutro wrócić do Wiednia, hr. An-
drassy bawi w Peszcie; p. r. G. N.)

„Wiadomość, jakoby komisja delegacji węgier-
skiej dla spraw zagranicznych ze względu
na hr. Andrasego odrzuciła swe pierwsze po-
siedzenie, jest mylna. Natychmiast po ukon-
stytuowaniu się postanowiła ona na wszelki wypa-
dek nie odbyć posiedzenia przed 4. listopada,
gdyż plenarne posiedzenia delegacji będą mogły
rozpocząć się dopiero wówczas, kiedy komisja
wojskowa upora się ze swymi pracami. Ta zaś
komisja rozpoczyna prace swe dopiero 4.
listopada; zatem wszelki większy pośpiech ze
strony innych komisji byłby absolutnie niemiast-
celny.”

Korespondencja „Gaz. Nar.”

Kraków d. 2. listopada.

(E) Na zgromadzeniu przedwyborczym, które
się dziś odbyło, prezydent podał do wiadomości
zgromadzonych, że oprócz znanych już kandy-
datów: dr. Warszanera, p. Kańskiego, hr. Mi-
chałowskiego, zgłosił swą kandydaturę hr. Mie-
roszewski.

Po odczytaniu listu kilkunastu obywateli
krakowskich, domagających się postawienia kan-
dydatury hr. Artura Potockiego, dr. Zoll z apo-
wzważania nieobecnego hr. Artura, oświadc-
cza, że on tym razem kandydować nie może, raz
przez wzgląd na to, że jest moralnie w tych
chwilach związany nieszczęśliwym domowem, któ-
re go niedawno dotknęło, a następnie z powodu
zajęcia się sprawami rodzinnymi domu Potockich,
które to sprawy po części wkraczają i w dzie-
dzinę spraw publicznych; lecz że później będzie

OFIARY MIŁOŚCI.

NOWELLA

przez

Bolesławowa.

(Dokończenie.)

Nie daleko dworn rotmistrza — mieszkał
zamożny wieśniak, znany w całej okolicy, że
swojej prawości. Do pewnego czasu, szczególnie
nie opuszczało go ani na chwilę — lecz przy-
szła zia dula, i Pan Bog, jak owego Hioba, pró-
bował go samymi kłopotami. Najpierw zabrał mu
żonę do siebie — później jedną jego córkę do-
tknął paraliżem — przyjaciół zamienił na sro-
gich nieprzyjaciół — a w końcu straszliwym
wywołem objął jego siedzibę. Ogłęd na wsł, jest
panem samowładnym — sprzątają mu drewniane
budynki i brak odpowiedniego ratunku, to też
gdyś ukaza, miszcy bez litości co tylko spo-
tyka na drodze. Nieszczęśliwy starzec, zanim się
spoznał, dźwigał groźną niebezpieczeństwo. Wy-
biegł na ratunek, lecz wjeżdżając do chaty nie
było moshem. A w oblicie płańcący był jego
miejscie sparalizowane, które nie mogło ratować
się nieszczęść. Na tę dramatyczną scenę przyszedł
właśnie Władysław. Spozstrzegł rozpaczającego
ojca, którego otaczali znajomi i krewni — wi-
dział wielkie kobiety zanoszące się od krzyku,
a na pierwszym planie bohatera stojącego w o-
gniste szaty, który zdawał się wypływać z sa-

tańską zabawkę z drewniana zagrodą. Czyż mo-
gła się trafić lepsza sposobność dla Władysła-
wa? Wytrwać sparalizowane dziecko starego
wieśniaka, to było więcej niż wszystkie uczynki
miłosierne.

— Uspokój się starcze — zawołał Władys-
ław do zrozpaczonego ojca — twoja córka żyć
będzie.

I wśród ogólnego zdziwienia pobiegł do
drzwi, z których dym kłębił się wydośćawał.
Ten przykłąd zachęcił dwóch młodych wie-
śniaków, którzy pobiegli za Władysławem.
Wszyscy trzej zniknęli w kłębach dymu i przez
długi czas nie dawali o sobie żadnego znaku
życia.

W grobowym milczeniu, oczekiwano ich po-
wrotu. — W dymem wysuwającym się ze drzwi
dali się widzieć pasma pomieniste.

Widok ten powiększył przestach.
Nagle.. straszliwy łoskot, dał się słyszeć.
Jednocześnie bolesny okrzyk rozległ się wokoło.

Z trzaskiem runęła powoła, przysięgając
wszystko i wszystkim!

Płomień z otwartej czeluści rozplątał się
okropnym strumieniem, a widowiec tej sceny ujr-
zał przed sobą widok przerażająco-wspaniały!
O jedną minutę, gdyby się Władysław był po-
spieszyl, wyszedłby zwycięsko z tej próby, lecz
spóźniwszy się, został na wieki w powodzi pło-
mieni z dwoma swymi towarzyszami. Czasem i
jedna minuta stanowi o życiu człowieka!

Marja w towarzystwie rotmistrza i Romana
przybyła do pałacyj się chaty.

Przez drogę opowiadała z dumą Romanowi,
że Władysław dla niej pobiegł ratować nieszczę-
śliwych! — Była rozpromieniona i szczęśliwa!
Gromada ludzi rozstąpiła się przed njei,

ale każdy z nich miał łzy w oczach i szeptał
cichą modlitwę.

Ich wyraz twarzy przepowiadał coś nie-
zwykłego. — Wkrótce dowiedzieli się, że stoją
przed grobem Władysława!

Cóż za niemiłe rozczarowanie dla Marji!
Załamana ręce z nieklamana rozpacz i rze-
wne łzy pucyli się z jej oczów.

— Trzeba być wariatem — rzekł rotmistrz
opryskliwie — aby samochocząc szukać śmierci!
— Dla miłości.. bliźniego, chętnie się po-
święca — rzekł Roman patrząc na Marję. Ofia-
ra taka przynajmniej na dwa, lub na trzy dni
wzbudzi w pewnych sercach uczucie. A to prze-
cież także coś znaczy!

— Starczyście piorun.. rzekł rotmistrz z
nienakontowaniem — mówisz tak, jakbyś się
nagrawał z nieszczęściem!

Z tłumy wybiegła jakaś kobieta blada i
przestraszona z przekleństwem Władysława,
który był przyczyną śmierci dwóch młodych wie-
śniaków. Lzy jej nie spadały, tylko się kłębiły
w oczach, jakby je gułw, i nienawidziła, tamowała.

Była to matka jednego ze spalonych.
Gdyby nie przekleństwa, rzucane na Wła-
dysława, Marja zabrałaby widok tej kobiety. Miała
bowiem wszelkie warunki tragicznego niewiasty,
występującej w roli mściwielki. Ubrana ubogo,
włos siwy wysunięty z pod kolorowej chustki,
zaciśnięte ręce, które gwałtownie podnosiła w
górę, wszystko to czyniło obraz malowniczy i
interesujący!

— Ale Marję nazbyt raziły jej złorzeczenia.
Czula, że w tej smutnej katastrofie ona była gło-
wną sprawczynią.

— Chod

się starał oddać usługi swoje miastu i krajowi i w tem pójść za przykładem s. p. ojca swego Adama.

Poczem dr. Domański stawia wniosek postawienia kandydatury p. Klaczki, który przybył właśnie do Krakowa. P. wiceprezydent Muczkowski podnosi kwestję — czy nie należało by wprawdzie zabrać, ażeby p. Klaczko ma prawo obywatelskości, i w tym celu radzi zawiesić posiedzenie na pół godziny.

Po kilku wyjaśnieniach za i przeciw głosach, które w istocie sprawy nie wyjaśniły do statecznie, i gdy niektórzy byli przeciwni tej kandydaturze tak ze względów formalnych jak merytorycznych, dr. Zöll, dr. Rydel i Kasperek zaznaczają, że kwestji kandydatury tak głosnego męża ani rozstrzygać w jednej chwili, ani też przechodzić nad nią do porządku dziennego nie można, i wyjaśniamy stanowisko jego w Polsce i za granicą. Poczem dr. Zathey stawia wniosek, aby dziś głosować nad propozycją dr. Domańskiego.

Wielu osób zapisało się do głosu. Dwa razy zamykano dyskusję i dwa razy otwierano ją. Byli mowcy, którzy utrzymywali, że Kraków posiada dość inteligencji, aby cały sejm obsadzić, że więc pozamięskowe sily są zbyt czyste, jeśli interesów miasta nie znają. Na co dr. Jordan odpowiedział zdziwieniem, że takie zdanie mogło wyjść na jaw, i że ono właśnie świadczyłoby przeciw twierdzeniom mowców; i że następnie znajomość spraw miejskich potrzebna jest więcej w sejmie niż w Radzie państwa, gdzie suma inteligencji naszej delegacji, po uchyleniu przeszłorocznych, musi być wzmożona taką siłą jak Klaczki.

Po głosach pp. Styczenia, Rydla, Zolla, Majera, Mendelsburga, Muczkowskiego, Szlachetkowskiego i innych przystąpiono do głosowania i przyjęto wniosek p. Zatheya, tudzież dla tej sprawy odroczone posiedzenie do piątku.

Praga czeska d. 1. listopada.

(>>) Otóż i nas w Pradze zaskoczyła zima na dobre. Pierwszy śnieg spadł w niedziele przy trzech stopniach zimna. Także i w pobliżu Pragi spadł śnieg obficie i jeżeli się przeprowadnia ziści, to będziemy mieli tego roku zimą, jakiej już długo Praga nie miała. Byłaby ona może potrzebna, bo stosunki sanitarne o wiele by się polepszyły. Ale i kupcom naszym jako też sportmenom i żywym zdała by się taka nasza porządna zima (boć to Czesi nie mają jeszcze wyobrażenia o naszych mrozach); pierwsi mogli by się przeciw pozbędzie trochę zapasów zimowych, drudzy zaś mogliby kilka bałów na lodzie wyprawić, z czegoby niezawodnie ubodzy miasta jakoteż klasa robotnicza bardzo skorzystała.

Pogrzeb zmarłego biskupa litomierzyckiego dr. Frinda, odbył się wczoraj przy uczestnictwie kardynała Schwarzenberga i wielu biskupów. Dr. Frind, do niedawna kanonik kapituły metropolitalnej w św. Wita w Pradze, był jeszcze młodym człowiekiem, i pomimo że był Niemcem, niezapominal nigdy, że jest synem tej ziemi, której obywateli narodowości uważał jako równo uprawnione we wszystkich sprawach krajowych. Jak powszechnie słychać, ma kanonik hr. Schönborn, brat ordynata hr. Schönborna i p. do Rady państwa, wiele szans uzyskania wakującego biskupstwa w Litomierzycach, co by niezawodnie nie ze szkoda dla dycezyi litomierzyckiej było, albowiem ks. kanonik Schönborn, jedyny kapłan z arystokracji czeskiej, posiada nadzwyczajne przymioty i należy do partji autonomistycznej.

Komitet budowy teatru czeskiego zwołał w niedzielę w mieszczańskiej resursie walne zgromadzenie, które się odbyło w obecności przeszło 600 członków pod przewodnictwem dr. Riegera. Dr. Rieger w swej mowie wspominając o niebezpieczeństwie, które tak boleśnie dotknęło cały naród czeski przez pożar teatru, oraz zaznaczając, jak wielkie ofiary poniosła Czesi w danych na zbudowanie tegoż i jak hojnie te datki powrotnie wpłynęły. Dalej wyraził swoje ubolewanie nad postępowaniem pewnej koterji, która nie zbadała całego stanu rzeczy, o szerszemu rzucała na komitet, w którym zasiadają przeciwy poglądy posiadający zaufanie narodu.

Co się tyczy oszczędzania mianowanych na komitet budowy, o których dr. Rieger w swej mowie wspomniał, to podniósł, że jak zwykle m. skłoniłoby *Narodni Listy*. Na kilkanaście dni przed zebraniem, napelniali całe szpalty o różnych sprzeniewierzeniach, marnotrawstwie itp., podburzając lud, ażeby członków dotychczasowych więcej nie wybierano, a natomiast dalsze prowadzenie budowy mężom z ich partji powierzone.

Wybory do zarządu budowy teatru odbyły się mimo tej burzy uzupełnie w myśli postanowień komitetu, mającego zaufanie u całego narodu, i wybrano: dr. Riegera na prezesa, dr. Scharke na tegoż zastępcę, dalej do wydziału dwunastu członków, wszystkich ludzi mających stanowisko niezależne, palających miłością dla swej ojczyzny, mężów, którzy mają jakąś przeszłość i którzy czyniami swymi zasłużyli, ażeby naród dalsze losy swej muzy i ich ręką bez obawy powierzył.

Tymczasem aż do odbudowania teatru, które w przeciągu dwóch lat niezawodnie nastąpi, odbywają się przedstawienia w zimowym sezonie w teatrze prowizorycznym obok teatru wielkiego budowanego. Teatr ten jest tak mały, że niepodobna ażeby pomieścić wszystkich uczęszczających i trzeba zawyżać o kilka dni naprzód miejsce zamówić. Bo też i sztuka dramatyczna czeska bardzo się podnosi, a komplet personalu jest tak dobory, jak rzadko na jakiej scenie niemieckiej. Zaznaczę tu na pierwszym miejscu tragicznych: Szymanowskiego i panią Sklenarzową-Male, dalej rodzinę Bitnerów, p. Seiferta, Słukowa, Frankowskiego, z opery Leva, Stropnickiego, Wawre itp.

Są to rzeczywiście mistrze w swym zawodzie, wszyscy palający miłością dla muzy swej ojczyzny, bo ta ich tylko a nie byt materialny przy teatrze utrzymuje, podczas gdyby ich w teatrach niemieckich, jak n. p. panią Schanberg tysiącami obrzucono.

Jeżeli jeszcze dodam dalej, że dyrektorem jest Mayr, reżyserem Kolar młodszy, a dramaturgiem nieoceniony Kolar starszy, więc towarzystwem takim pod względem sztuki dramatycznej poszczycić się mógł każdy t. zw. „Hof-teater“.

W końcu wspomnę, że na Smichowie, pod Pragę, jest także teatrzyk czeski p. Szwandry, w którym za tanie pieniądze można się ubawić, chociaż przynajmniej, że sztukę dramatyczną kaleczą tam tak, jak to zwykle w koczujących teatrach bywa.

Ważna kwestja podatkowa.

Z powodu zmiany systemu obliczania stałych podatków państwowych, mianowicie w skutek tego, iż wchodzi obecnie w życie nowa ustawa o podatku gruntowym z dnia 7. czerwca br. nr. 49. dz. u. p. uchylająca dawne dodatki do tego gatunku podatków, nado też od 1. stycznia 1882 ma także ustać odrębne obliczanie dodatków do podatków domowo-klasowego i domowo-czynszowego, a wreszcie że ministerjum poruszyło już sprawę uchylenia różnicy pomiędzy ordynarjum a ekstraordinaryum w obliczaniu podatków zarobkowego i dochodowego, wyraża się dość zakłamaną kwestją w praktyce administracyjnej.

W szczególności rozchodzi się o dodatki do podatków na cele szkolne i administracyjne, jakie właśnie teraz uchwalają mają przy ustanawianiu budżetów na rok 1882 Rady powiatowe i reprezentacje gminne.

Prezjdjum namiestnictwa pismem z dnia 12. września b. r. l. 8282/pr. wezwało Wydział krajowy, ażeby przy uchwalaniu krajowych dodatków do podatków na rok 1882 zastosowano już uproszczony system obliczania tych dodatków wedle ogólnej sumy podatków, bez rozróżniania ordynarjum, t. j. pierwotnego wymiaru z dodatkiem t. z. „stałym“ w wysokości 1/3, od „ekstraordinaryum“ t. j. dodatków „nadzwyczajnych“ wynoszących przy podatku gruntowym i domowo-czynszowym 33%, zaś przy podatkach domowo-klasowym, zarobkowym i dochodowym 100%, ordynarjum *). W myśl tego wezwania rządowego wliczono też w sejmie procenta krajowych dodatków do podatków na rok 1882 do ogólnej kwoty podatków.

Analogicznie z tą zmianą obliczania dodatków do podatków na fundusz indemnizacyjny i na potrzeby krajowe przez sejm uchwalono, wezwając też Wydział krajowy wydziały powiatowe okólnikiem z dnia 14. października br. l. 47.139 ażeby ten nowy sposób obliczania procentów dodatków do podatków zastosowano także powszechnie przy uchwalaniu budżetów powiatowych i gminnych na rok przyszły.

W praktyce będzie miało jednak to arytmetyczne „uproszczenie“ systemu obliczania dodatków do podatków na cele krajowe, powiatowe i gminne pewne następstwa, nad którymi zastanowić się warto.

I tak najpierw dla stron, opłacających podatek domowo-klasowy, zarobkowy i dochodowy (dla których jak wyżej wspomnieliśmy, dodatek nadzwyczajny wynosi 100% ordynarjum) w skutek zmasowania dodatków do podatków faktycznie podniesie się ciężar podatkowy.

W szczególności dotknie to zwiększenie kwot podatkowych ludność miast, opłacających największe sumy podatków zarobkowego i dochodowego. Gdy zaś w sejmie posłowie Goldmann i Chrzastowski starali się wyłomaczyć, że to zwiększenie podatku w skutek zmasowania dodatków do podatków dotknie także i rolniczą ludność, która płaci podatek domowo-klasowy (mający także 100% dodatku nadzwyczajnego) to argument ich wcale nie zachwiał przekonaniami naszego, iż dokonywana obecnie zmiana w obliczaniu procentów dodatków do podatków pomnoży ciężar podatkowy ludności miast. Jeżeli bowiem prawdą jest, iż podatek domowo-klasowy opłaca zarówno ludność miast jak i wsi, to wiadomo, iż ten rodzaj podatków wzrastający progresywnie wedle ilości lokali w domach, zupełnie odmiennie przedstawia się po wsiach, niż w miastach.

O to jednak mniejsza. Wiadomo bowiem, iż dochód z rolnictwa jest u nas w ogóle o wiele wyższy opodatkowany, niż zyski z handlu i przemysłu, i że w szczególności dodatki do podatków na cele gminne są po największej części po wsiach (naturalnie tylko dla włościan) ogromnie wysokie — o wiele wyższe niż po miastach, które dochodami z majątków gminnych, czynszem propinacyjnym, kopytkowem i opłatami targowemi znaczną część swoich wydatków administracyjnych pokrywają.

Lecz inna jeszcze zachodzi kwestja, która może dać powód do sporów wcale zakłanych, jeżeli wcześniej ze strony kompetentnej nie zostanie jakoś wyjaśniona i rozstrzygnięta — przynajmniej tymczasowo.

Rzecz się tak. Art. 18. ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych nakłada na gminy obowiązek prestatji na utrzymanie szkół do wysokości 19 pr., zaś na obszary dworskie do wysokości 4 pr. podatków bezpośrednich. Wedle art. 19. te ustawy tylko w ówczas mogą być udzielane zasiłki z funduszy okręgowych i krajowych na rzecz miejscowych funduszy szkolnych, jeżeli przynajmniej gminy 12 pr., a dwory 4 pr. na cele szkolne uiszczą. Wedle art. 28. obowiązane są znowu powiaty uchylać przynajmniej 4 pr. podatków stałych na cele szkolne, i o tego czyni ustawa zależnem udzielanie zasiłków z funduszy krajowych na rzecz funduszy okręgowych szkolnych.

Otóż ustawa szkolna określa wszystkie te procenta dodatków na cele szkolne wedle kwoty ordynarjum podatków stałych bez państwowych dodatków nadzwyczajnych!

W tem też leży cała trudność. Inna to bowiem płacić 12 albo 4 pr. od czystego podatku, niż od podatku z dodatkami. Może więc zdarzyć się, iż albo Rada szkolna krajowa wobec Rad powiatowych, albo też Rady szkolne okręgowe w obec gmin i obszarów dworskich zechcą stosować literalnie treść §. 19. względnie 28. ustawy szkolnej i żądać od nich, ażeby uchwały na rok 1882 dodatki do podatków na cele szkolne w wysokości 4 lub 12 pr. od całej kwoty z dodatkami.

Wedle naszego zdania, powinno pozostać kwoty prestatji na cele szkolne w budżetach gmin i powiatów na rok 1882 tymczasowo takie same, jakie są na rok bieżący — chociaż z obliczeniem stopy procentowej wedle nowej normy, określonej w okólniku Wydziału krajowego z 14. października 1881 l. 47.139, lecz w przyszłym roku musi sejm koniecznie uchwalić odpowiednią interpelację §. 19. i 28. ust. szkolnej.

Głosy z kraju.

(W sprawie reklamacyjnych w powiecie brodzkim.)

Wiadomo, że powiat Brody należy do najobszerniejszych powiatów, ale niewiadomo każdemu, że gleba w tym powiecie jest najróżnorodniejsza,

*) Przy opodatkowaniu rekodzieł, drobnego handlu i kramarstwa — co do podatku zarobkowego, a dla przedsiębiorstw, rekodzieł jakoteż o się tyczy podatku od plac służbowych i emerytur, jeżeli ordynarjum wynosi mniej niż 30 złr. rocznie, oblicza się nadzwyczajny dodatek w wysokości 70 %.

ale nie całymi gminami, okolicami lub partjami, lecz bardzo często zdarza się, że w jednej i tej samej gminie są gleby różnorodne a to: piasek lotny, torf, glina, rumosz, czarna glina i t. p. ba nawet można by nie w jednym miejscu pokazać, że zagony trzymający 100 metrów długości ma glebę trojańskiego rodzaju. — Z tego wypływa, że klasowanie gruntów w powiecie brodzkim, jak sami referenci szacunkowi przyznawali, wymagało wiele uwagi, a zatem chcąc klasowanie gruntów należycie przeprowadzić wymagało wiele czasu.

Otóż przypatrzmy się jak to klasowanie w r. 1880 się odbywało, oto delegowany komisarz szacunkowy wraz z delegatem jednym lub dwoma otrzymał rozkaz klasowania gruntów nie szczegółowo, lecz całymi gminami (Gemeindeweise) prztem miał się wykażać, że w jednym dniu pewną i to znaczną ilość parcel zaklasował — oto komisja klasująca grunta jeździła od gminy do gminy jakby opętana, a koni trza było bardzo wytrwały, aby kurs taki szacunkowy przez jeden dzień wytrzymać mogły — ztąd taka konsekwencja, że w powiecie brodzkim grunta tylko obok drogi położone jako tako zaklasowano, resztę gruntów zaklasowano tylko na podstawie domysłu, przypuszczenia jakiegoś, lub na chybił trafił, dlatego właściciel otrzymawszy do rąk swoich arkusze indywidualne — swoich własnych gruntów co do klasowania nie mógł poznać, albowiem n. p. zobaczył ogrody II. klasy, gdzie jest łąka pastwisko, dowiedział się, że ma czarnoziem III. klasy, kiedy on się męczy z myślami jak by torfisko zużytkować, kiedy nawet trawa łąki niechce rosnąć. — Naturalną rzeczą było, że przy reklamacjach trzeba było folioli spisywać, gdyż rzadko trafiła się jaka parcela należycie zaklasowana.

Ostatnie jeszcze pozostało remedium, oto nas pocieszało ciagle i na każdym kroku, że przy rozpatrzeniu się spisanych reklamacji wszystkie takie niewłaściwości, błędy i nieścisłości — komisje reklamacyjne sprostują, naprawia i do słuszności doprowadzają.

Nastal czas kiedy komisje reklamacyjne miały się zająć do roboty, ale brodzki powiat dostał świeżego referenta szacunkowego, który swego powiatu nie tylko nie znał, ale go niewiedział, czas namnaczyć do obejrzenia gruntów reklamowanych był w tym roku stłoty, do podobnych robot nieprzejazdny, mimo to komisjom reklamacyjnym wyznaczono termin, do którego mają swe prace pokonać, a w szczególności grunta na miejscach zbadać, a więc co robić w dniu słotnym? — trza po parsolem te roboty odbywać, jeżeli nie dla zastąpienia komisjonujących od pluty i mokra, to dla ochrony map od zniszczenia — ba na ściele się nieskończyło — zaczyna marznąć i śnieg padać.

Otóż przy takim powietrzu t. j. przy ucieczce grudzie w polu a prztem pokrytym śniegiem, miałem przyjemność powitania u siebie komisji reklamacyjnej; — sądziłem, że komisja w przejeździe do mnie wstąpiła na odpoczynek, dowiedziałem się wszakże, że komisja ma urzędować, albowiem o tym zapytała od wyższych władz polecenie objazd reklamacyjny na każdy wypadek dalej przedsiębrać, więc dalej wzięli się do objazdu gruntów reklamowanych, naturalnie że cała ta czynność donieczego się nieślada, a jeżeli cała czynność reklamacyjna w tak powolnym sposobie będzie przeprowadzana, to szkoda całej tej możnej pracy przy spisywaniu reklamacji, albowiem o przekonaniam u się miejscu a tem samem o uwzględnieniu wniesionych reklamacji mowy być nie może, a to tem bardziej, że tendencja objazdów reklamacyjnych jak widać gdzie skierowana do tego, czyby nieudało się gdzieś podnieść, ale nie zniżyć, doczego jest zaraz pod ręką wymówka w wyrównania dochodu z morga w pewnej gminie wobec dochodu z morga w gminie sąsiedniej.

Niewiadomo czy objazdy reklamacyjne w teraźniejszej porze w innych powiatach tak się odbywają jak w powiecie brodzkim, niewiadomo także, czy to istotnie się dzieje za wiedzą a może z polecenia władz wyższych, ale jeżeli tak jest, to kompetentne władze powinny by polecić wstrzymanie takich objazdów reklamacyjnych, a jeżeliby to nie nastąpiło, to przetranszacji do tych objazdów delegacji niechcąc się wystawić na zarzut lekkomyślnego załatwienia tak ważnej sprawy — powinni by się uchylić od współdziałania i niemożliwość dalszego prowadzenia tych czynności gdzie przynależą przedstawić.

Ładne widoki sprawiedliwego rozkładu podatku w naszym kraju!!

M. K.

Z lwowskiej Rady miejskiej.

Posiedzenie z d. 3. listopada. Obecnych radnych 56. Przewodniczący, prezydent miasta dr. Gnoński.

Wniosek złożony na piśmie przez rad. S. puńskiego i tow. aby przy układaniu budżetu sporządzano jednocześnie szczegółowe tabele w celu uwidocznienia oddzielnego pożytku i rozróżnienia wydatków na własne potrzeby gminy, od wydatków z czynności poruczonych gminie — traktowany będzie regulaminowo.

Rad. dr. Ciesielski zapytanie przewodniczącego, na jakiej podstawie wydano zostało że służby w pierwszych dniach listopada stróż dworca budowniczego, któremu w przeszłym roku udzielono chlubne świadectwo wiernej 8-letniej służby, a teraz niespodzianie „wyssadono i pozabawiono chleba.“ Interpelant przypuszcza, że stać się to mogło jedynie za to, że stróż ów złożył niekorzystne zeznanie w śledztwie przeciw zarządcy dworca budowniczego. Jednocześnie zapytał, o którego uczynione odwołanie się do Rady miejskiej, dotąd nie zostało pełnej Radzie przedłożone. Rzeczą ta obchodzi bardzo Radę, bo w śledztwie dostownie zacytowane jest wyrażenie: „Panowie radni, którzy mnie chcieli wyrzucić, pójdą do kryminalu.“

Prezydent dr. Gnoński oświadcza, że odwołanie znajduje się w komisji dyscyplinarnej, o przyczynie zaś odwołania stróża, udzieli odpowiedzi na następnem posiedzeniu.

Rad. dr. Madejski podając do wiadomości Rady, że komisja wybrana w celu strątnowania ustawy budowniczego już się ukonstytuowała, i odbywać będzie posiedzenia regularnie co drugi poniedziałek, prosi pp. Radnych, którzy zapowiedzieli poprawki, o dostarczenie ich komisji.

Rad. Jägerman z powodu, że do komisji nie wybrani zostali ci, których jedno grono radnych proponowało, oświadcza, że on i jego przyjaciele żadnych poprawek dawać nie będą, zastrzegając sobie wolność stawiania ich w pełnej Radzie.

Rad. dr. Madejski zna jedno tylko grono, składające się z 100 radnych, komisja więc z tego grona wybrana powinna zasługiwać na zaufanie całej Rady. Ponownie też prosi o dostarczenie zamierzonych poprawek, choćby w ciągu jednego lub dwóch miesięcy, a nawet i później.

Dnia 7. b. m. odbywać się będzie w Zółkwi komisja w sprawie budowy kolei żelaznej Lwów-Zółkiew-Rawa. Sekcja II. stawia przeto

wniosek nagły, aby wysłać tam delegację, celem poparcia budowy tej linii tak ważnej dla miasta Lwowa. Na delegatów proponuje sekcja wiceprezydenta Dąbrowskiego i dr. Ciesielskiego.

Rad. dr. Biliński żąda iżby w instrukcji dla delegatów wyraźnie zastrzedz, aby nie mówili przeciw budowie drugiej linii Jarosław-Sokal.

Po przeprowadzonej nad tym przedmiotem dyskusji, w której wzięli udział radni: Heppel, Radwański, dr. Małacki, Richtman, dr. Milleret i Jägermann, utrzymali się wniosek sekcji.

Na pierwszym punkcie porządku dziennego stoją wnioski komisji wybranej w r. z. przez Radę miejską, w celu obmyślenia sposobu uczczenia 200-letniej rocznicy oswoobodzenia Wiednia przez króla Jana III. Sprawozdawca dr. Małacki.

Komisja wnosi: Rozpisać konkurs na napisanie dzieła wyczerpującego, ściśle historycznego, obejmującego „Dzieje państwa Jana III, króla polskiego.“ Dzieło to ma być dwutomowe, mniej więcej 60 arkuszy druku.

Na konkurs ten wyznacza Rada miejska 5.000 złr. a mianowicie: 3.000 złr. jako pierwszą nagrodą, dla najlepszej pracy; 1.500 złr. na nagrodę drugą, i 500 złr. na kosztą połączone z ogłoszeniem konkursu.

Rękopisma nadsyłane być mają do d. 12. września 1883 a najpóźniej do końca tegoż 1883 roku. W razie jednak gdyby nadesłano większą połowę pracy, wysokiej pod każdym względem wartości, termin może być przedłużony o kilka miesięcy.

Na członków komisji konkursowej Rada miejska zaprosi pp. Szuskiego, Ketrzynskiego, Kubale, Liskiego, Małackiego, Anatola Lewickiego i Tadeusza Wojciechowskiego.

Rękopism, premiowany pierwszą nagrodą, pozostaje własnością autora; gdyby jednak w ciągu roku jednego nie ogłosił go drukiem (przezem obowiązany jest dostarczyć gminie miasta Lwowa 50 egzemplarzy na lepszym papierze), gmina uskuteczni wydawnictwo na swój koszt.

Nado z uwagi, że w chwili oswoobodzenia Wiednia przez króla Sobieskiego ważną rolę odegrał Polak Franciszek Kulczycki, rodem ze Sambora, Rada upoważnia członka swojego, radnego Teodora Kulczyckiego, aby postarał się dla gminy m. Lwowa o kopię portretu swojego przodka z oryginału, znajdującego się we Wiedniu. Na kosztą wyznacza się 200 złr.

Poprawka, stawiana przez rad. dr. Ciesielskiego, aby pierwsza nagroda żniżona została do 2.000 złr. z przeznaczeniem pozostałych 3000 złr. na jakie stypendjum; oraz żądanie radnego Jägermana, aby termin nadsyłania rękopisów ograniczyć do końca maja 1883 — zostały stanowczo i przekonująco odparte przez sprawozdawcę, poczem wnioski sekcji przyjęto prawie jednomyślnością głosów.

Na tem posiedzenie zamknięto o godzinie trzy kwadrans na 9.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Dnia 4. listopada.

* Wczesna zima zaistniała się dziś przy 8 stopniach mro u i pięknej pogodzie. Uroczystość tej instalacji obchodzi z wielkim nabożeństwem do rozkazów, którzy zamieniliwszy trzęsące wibulaty na wygodne szezanki spodziewają się większej liczby pasażerów, chcących użyć przyjemności wybornej sanny, jaką mamy we Lwowie. Jutro w dalszym ciągu uroczystego powitania zimy otwartym będzie staw na Szumanońcu, a tyżwiarze, którym zeszłoroczna zima nie szczególnie dopływała, rozpoczną od jutra wynagradzać sobie z lichwą doznane zawody.

* Z Rzymu dochodzi nas poufna wiadomość, której jednak nie chcielibyśmy zakomunikować przed sprawdzeniem jej — że ks. Solecki, kanonik kap. lwow. został na biskupem w Przemyślu, a ks. kan. Łubos zastraganem tamże.

* Sieniadrzki i Matejko — a Moskale. W mieście Moskiewe wybudowany został nowy gmach muzeum historycznego, którego dyrektorem jest hr. Uwarów. W tych dniach donosił *Dniwa. Warsz.*, że hr. Uwarów wszedł w rokowania z Sieniadrzkim, aby tenże salę muzealną ozdobił freskami treści historycznej. W odpowiedzi na to doniesienie *Nowoje Wremia* zamieściło korespondencję z Warszawy, w której autor odwołując się do talentu do malowideł historycznych i proponuje, aby w razie jeżeli brak mistrzów moskiewskich malarza, któremuby tę czynność można powierzyć — zawezwano Matejkę. *Nowoje Wremia* zamieściło tę korespondencję, ale równocześnie wystąpiło z artykułem wstępnym, w którym uderza gwałtownie na Sieniadrzkiego, że umie malować tylko nagie kobiety i rzymskich pijaków (*sic!*), że jest patriotą polskim, że bierze udział w narodowych polskich uroczystościach, że darował do Sanktenu swój obraz, w końcu sprzeciwia się stanowczo i Matejce a proponuje, aby tylko Moskalowi powierzono ozdobienie nowego gmachu muzealnego freskami. Do czego to dochodzi szowinizm moskiewskich urzędowców!

* Pożar za miastem. Wczoraj około wpół do ósmej wieczorem w północnej stronie nad miastem zajął się na niebie szeroka łuna od pożaru jaki wybuchł za rogatką Żółkiewską w rzeczywistości należący do pana G. — Straż pożarna miejska i ochotnicza udały się natychmiast na miejsce pożaru i zlokalizowały ogień, który pochłonął szopę i kregielnię. O trzy kwadrans na ósmą pożar został ugaszony, i stratae ogniewe powróciły do miasta.

* Wyjaśnienie. W *Gaz. Narod.* z d. 27. października poruszono kwestję, ażeby tworzenie konsorcjów przez samych egzaminatorów w celu przygotowywania kandydatów stanu nauczycielskiego do egzaminu dla szkół wydziałowych dozwolonom być może. Otóż na podstawie dokładnej informacji jesteśmy w możności oświadczyć, że ten zarzut nie dotyczy się nikogo z grona nauczycielskiego seminarjów żeńskich.

* Ofiara. Dla staruszek p. Zielińskiej (nauczycielki tańców) złożono w naszej Administracji od M. P. 9 zł. Razem z poprzednimi 85 zł.

* Wiadomości policyjne z dnia 30 b. m.: Skradziono: Pani G. z kieszeni płaszcza pugilares z kwotą 50 zł. — Pani A. z pom. l. 3 plac Marjański dużą zimową chustkę koloru brązowego w popielate paski. — Pani D. ze stajni realności nr. 45 ul. Stryjska dziewięćleśnią krowę siwą ze złamanym prawym nogiem.

Pani M. D. zgubiła kieszonkę kasy oszczędności na 120 zł.

Złożono w policji znaleziony na ul. Krakowskiej kołnierż akankowy z napisem Kwicińska.

* Milanowania. Naczelnny dyrektor poczt zamianował asystentów poczt: Jana Gadzińskiego w Brodach, Antoniego Prestaszewskiego w Drohobycz, Władysława Kierniga w Złoczowie, Stanisława Smo-

luchowskiego w Jarosławiu, Adolfa Jastrzębkiego w Drohobycz, Ludwika Kleczkowskiego we Lwowie i Karola Jastrzębkiego w Stanisławowie odczajami poczt. w ich dotychczasowych miejscach służbowych; dalej zamianował praktykantów poczt.: Kazimierza Łaskiego, Teodora Ganszera i Franciszka Waligórskiego asystentami poczt., a mianowicie pierwszego we Lwowie, drugiego w Szczakowcu, trzeciego w Złoczowie; nakoniec przenosił ofcjala pocztowego Ludwika Gallia ze Złoczowa do Brodów a asystentów poczt.: Franciszka Oleńskiego z Brodów do Sambora, Józefa Dürstenfelda z Jarosławia do Nowego Sącza i Ferdynanda Morawa z Florisdorf do Krakowa.

* Awans listopadowy. (Dokończenie.)

W służbie lekarskiej: starszym lekarzom zastawowym dr. Franc. Lederhofer w Czerniowcach; lekarzem pułkowym I. klasy dr. Franc. Schwarz (w pułku ułan. 2); lekarzami pułkowymi II. klasy: dr. Eugeniusz Mironowicz (w pułku dragonów 10), dr. August Sojka (w p. 55), dr. Henryk Tolceza (w szpitalu garnizonowym nr. 14 we Lwowie), dr. Wacław Nowak (w p. 9), dr. Adalbert Tyłka w 10. batal. strzelców, dr. Oskar Mrazek (w p. 15), dr. Isydr Katz (w p. 80).

W korpisie oficerów rachunkowych: Kapitanem I. klasy Justyn Haponowicz w Komornie i Wilhelm Czappek w komendzie rezerwowej p. p. 55; kapitanami II. klasy: Józef Iwanicki w 16 batal. strzelców, Dawid Geller (w p. 57); porucznikami: Dawid Goldstab (w p. 77), Eugeniusz Fabry (w p. 80), Aron Auerbach (w p. 55), Wiktor Chrupiek (w p. 40), Antoni Zaryńszuk (w p. podług nr. 2); podporucznikami: Józef Girsis (w magazynie mundurów w Jarosławiu), Aleksander Groll (w p. 10), Antoni Eigner (w p. 15), Marcin Seidl (w p. 45), Daniel Tatpasa (w p. 20) i Marcyo Schneller (w p. 57). Starszym intendentem mianowany: Ludwik Gross we Lwowie.

Przeniesiony: jen. major Wilhelm Wagner, dyrektor artylerji w Serajewie, w równym charakterze do jen. komendy we Lwowie.

Pensjonowany kapitan piechoty Edmund Czapliński otrzymał charakter majora ad honoris, a porucznik Antoni Górski krzyż Franciszka Józefa.

W obronie krajowej czynnej zamianowany został majorem Seweryn Żelawski Jelit (w batalionie wadowickim); kapitanami I. klasy: Franciszek Bnba (Kolbuszów), Edmund Schmid (Suczawa), Wilhelm Schleif (Sącz); porucznikami: Jakób Panusiewicz (Stryj), Piotr Hriszka (Czerniowce); podporucznikami: Piotr Müller (Żółkiew), Edward Kahanek (Sącz), Aleksander Łotocki (Tarnopol), Eugeniusz Iwanowicz (Buczacz). W ewidencji kapitanem I. klasy Wilhelm Wolf (Rzeszów). W nieczynnej landwerze: kapitanami I. klasy Edward Mutka (Złoczów), Robert Adamowicz (Kocmań); kapitanem II. klasy: Leon Gierowski (Tarnopol); porucznikami: Sydon Loreth (Suczawa), Roman Moskwa (Lwów), dr. Juliusz Morelowski (Wadowice), Józef Jägerman (Stanisławów), Józef Reinhardt i dr. Henryk Meissner (Kolbuszowa), dr. Fr. Dionhy i Józef Rnsche (Kolomyja), Edward Lohr (Czortków), Mateusz Lupi (Kocmań), Otto Langer (Złoczów), Hugo Stiasny (Stanisławów), Alfred Zoffal (Sanok), Franciszek Ledeki (Złoczów), Józef Zawadzki (Tarnopol), August Heinkel (Kolbuszowa), dr. Józef Pająk (Sambor), Władysław Haszakiowicz de Gotlieb (Sambor), Fryderyk Stadler de Wolfergrün (Brody), Nikanor Makowej (Radawce), Władysław Krasicki (Żółkiew), Alfred Bandrowski (Sambor), Mateusz Borzecki (Przemysł), Gerson Gutman (Lwów), Marjan Studziński (Brody), Jan Dudański (Sanok), Franciszek Majewski (Stanisławów), Karol Kling (Czerniowce), Józef Schmid i Jakób Haubner (Kolomyja), Jan Böhm (Kraków), Juliusz Kapann (Złoczów), Władysław Krieger (Sambor), Rudolf Babuszka (Krosno), Sofron Filuszewicz (Kolomyja) i Ignacy Schreiter (Czerniowce). Podporucznikiem w landwerze nieczynnej: Andrzej Czaban (Stryj).

W kawalerji obrony krajowej: rotmistrzem I. klasy Michał Kałucki (w szwadronie ułanów nr. 12), rotmistrzem II. klasy Emanuel Janowski; porucznikiem Kazimierz Rojewski (szw. ułanów nr. 1). — W audytoracie landwery: kapitanami II. klasy Roman Brückner (Złoczów) i Adolf Hauser (Kolbuszowa).

Lekarzami batalionowymi w randze pułkowych II. klasy: dr. Konst. Medicki (Przemysł) i Franciszek Niemiec (Sącz); lekarzami batalionowymi w randze starszych lekarzy poruczników: dr. Antoni Pietrzycki (Kolbuszowa), dr. Marcyo Rudnik (Buczacz), dr. Teodor Hrynczak (Rzeszów), dr. Mieczysław Dembowski (Żółkiew), dr. Szymon Kohner (Krosno), dr. Maks. Ebermann (Sambor), dr. Wład. Kulczycki (Sambor), dr. Wiktor Łodziński (Stanisławów), dr. Zygmunt Dziwkowski (Sącz) i dr. Adolf Goldhaber (Kolomyja). Podporucznik w rezerwie dr. praw Roman Arłamowski mianowany został porucznikiem-audytozem w rezerwie.

— Sprawozdanie Wydziału centralnego Towarzystwa wzajemnej pomocy ofcjalistów prywatnych za III. kwartał r. b.

Towarzystwo liczyło z dniem 30. czerwca b. członków rzecz. 1888 z 5889 udziałami, w ciągu III. kwartału r. b. przybyło członków 18 z 66 udziałami, zostało z d. 30. września b. r. członków 1906 z 5955 udziałami, czyli z roczną wkładką 23.820 zł. — członków wapiących 84; członków honorowych 10.

Majątek Towarzystwa w dziale zapomóg stałych z d. 1. lipca r. b. wynosił w gotówce 8508 zł. 55 c., w efektach im. wartości 255.300 zł. o tegoż majątku wpłynęło w III. kwartale r. b. gotówką z powiatów 4492 zł. 11 c., odsetki wreszłowe od 6% i 8% licytacji zast. Banku hipotecznego 4086 zł. 6% odsetki od sum chwilowo lokowanych 76 zł. 65 c., za wylosowane i zrealizowane 6% licyt. zast. Bank

zł. 12 c., Przemysł 110 zł., 38 c., Przemysłany 72 zł., 07 c., Ropczyce 117 zł., Rudki 60 zł., 90 c., Rzeszów 510 zł., Sanok 10 zł., Sambor 177 zł., 86 c., Skalat 140 zł., 32 c., Stanisławów 8 zł., Stryj 18 zł., 38 c., Tarnów 116 zł., Tarnobrzeg 96 zł., Tłumacz 201 zł., 97 c., Turka 10 zł., Wadowice 185 zł., Wieliczka 48 zł., 31 c., Zaleszczyki 58 zł., Zbaraz 84 zł., 36 c., Złoczów 35 zł., Żydaczów 62 zł., 17 c., Ływiec 134 zł., 96 c.

W tymże kwartale w stosunku do zapłaconych udziałów na podstawie regulaminu przysłał Wydział centralny następujące stałe zapomogi:

I. Członkom nieudolnym do pracy:
Pisowski Józefowi 49 zł., Płynie Edwardowi 108 zł., Zakrzewskiemu Feliksowi 63 zł., Srokowskiemu Zygmuntowi 375 zł., Kłodziejskiemu Władysławowi 15 zł., Węgierskiemu Janowi 81 zł., Szybałskiemu Aleksandrowi 36 zł.

II. Wdowom:
Nieradce Julii 20 zł., dla dzieci 10 zł. i jednorożny dąbek 10 zł., Gruszeckiej Annie 56 zł., Łazar Eleonorze 56 zł. dla dzieci 28 zł., Jankowskiej Barbarze jednorozową zapomogę 20 zł.

III. Sierotom:
Sierotom po s. Józefie Pietrzykim 144 zł. Przy tej sposobności wzywa Wydział centralny wszystkich członków nalegających z wkładkami, ażeby takowe pod rygorem §. 28 statutu w dotychczas wydanych kwitach powiększyć o należące im odsetki, lub wprost Wydziałowi centralnemu ulica Kopernika nr. 8 nadesłać.

We Lwowie dnia 28. października 1881.
Wiceprezes: dr. K. Mikulski. Sekretarz: R. Makarewicz.

Sekotów, 1. listopada. Z inicjatywy patrona związku stowarzyszeń p. Tadeusza Skatowskiego i za staraniem naczelnika sądu p. Hommego, powstało w naszym miasteczku, położonym w powiecie rzeszowskim, stowarzyszenie zarejestrowane z przeznaczeniem na pomoc chorym i niezdolnym. Dyrekcję stanowią pp. Bolesław Chodźka, k. kanonik Leon Stokowski i Berł Kramer. Jak potrzeba była instytucja kredytowa tego rodzaju i jakie mieć będzie powodzenie dowodem, że przy założeniu 60 członków się wpisało z kwotą 1045 zł.

Złoczów, 1. listopada. Czytając sprawozdania o powstających oddziałach Towarzystwa wzajemności rekodizacji i przemysłowców „Rodzina” donosząc, że tutejsi rekodizacyjni przemysłowcy przy pomocy p. Karola Jakubowskiego zawisłymi oddziałem stowarzyszenia. Ze swego grona wybrał zarząd, do którego weszli pp. Sylwester Ulanowski prezes, Mikołaj Sawicki zastępca, Mikołaj Wisniewski sekretarz, Jan Wirsztien i Franciszek Krzyżak. Nie tracimy otuchy, że inteligencja naszego miasta i okolicy wesprze licznym przystąpieniem w charakterze członków wspierających, a szlachetne usiłowania mieszczan w powyższym kierunku.

Sambor, 2. listopada. (Niedbalstwo administracji miasta.) Kartofle i kapusta giną w polu. — Długosć drzewa. Nasze miasto nie odznacza się nigdy wzorowym porządkiem, po ulicach prawie bóg widać kupy śmiecia nieuprzątnionego, ale teraz kapie się i tarza w niechlujności. Samborskie targi są alyne na całą Galicję, zjeżdża się czasem do tysiąca fur we czwartek na te targi i nierzadko widać kupców z Tarnowa, Sanoka i Przemyśla. Największą częścią fur stoi na rynku, a ponieważ do każdej firy najmniej para zaprzężonych jest koni, więc można sobie wystawić co za mnóstwo oborników zostanie się na rynku. Dawniej zaraz w piątek ranoitko wyruszył areztant i zamieszanie, gromadząc obornik w kupy, które zabierano do publicznych wsi. Teraz, mają 6 dni a o zamiataniu rynku nikt nie myśli, tak że firy na drugi czwartek się zjadą a obornik i śmiecie z poprzedniego nie będzie usunięty. Taka manipulacja nie tylko jest obrzydliwa ale i dla zdrowia ludzkiego, nader szkodliwa, albowiem niezdrowe wydzieliny powstają w rynku i rozchodzi się po całym mieście. Zbyt wczesny śnieg połączony z mrozem przyczynia do rolników w całej tutejszej okolicy ogromne szkody; albowiem bardzo wiele wsi jest takimi, gdzie wielkie lany kartofli i kapusty stoją niezebrane a śnieg i mroz niszczy ziemniaki. Kapusta i tak ogólnie niedopięta tego roku a nawet i tej okolicy co się urodziła nie można zebrać z powodu zbyt wczesnej wiaty. Wprawdzie spodziewa się jeszcze rolnicy pogody, ale te wszystkie spekulacje i oczekiwania są nader niepewne, za to strata niezawodna przy ogromnym podatku gruntowym. Przed trzema laty sprzedawano w Samborze kopę główek kapusty po 30 ct., teraz za 1 zł. 50 ct. trudno dostać. Z drzewem także nie mały kłopot. Śnieg bukowe dochodzi 12 zł., głównie dla trudności dostawy, gdyż śnieg i deszcz drogi niezmierznie popłut. Do wiadomości gospodarzy dodaję tę nadzwyczajną, że ponieważ śnieg upadł na niezamrażoną ziemię, zachodzi największa obawa, aby porośnięte zasiewy ozime t. j. żyto i pszenica nie wyginęły, tak dalece, iż na wiosnę potrzeba się ożać pola przorować i na nowo zasiewać.

Gheora. Z Konstantynopola donoszą, że w tutejszym w Meke pomiędzy pielgrzymami epidemia jest jak skonstatowano azyatycka cholera. Władze miejscowe w Meke sprzeciwiają się nocy wszystkim środkom dezynfekcyjnym, a bednini nie przestrzegają kwarantanny. Jest tedy uzasadniona obawa, że jeżeli epidemia nie przysiądzie do czasu powrotu pielgrzymów z Mekki i Medyny, rzeczy przybiorą groźną postać dla Europy. Austrji grozi także niebezpieczeństwo, w skutek powrotu pielgrzymów z Bosnii i Hercegowiny. Turcja kwarantanna nie daje w tej mierze żadnej rekojmii bezpieczeństwa.

Ceny zwierząt. Niejedną ze szkodliwych potrasała głowa uszyszawy, że ten lub ów sportmen zapłacił kilkadziesiąt guldénów za dobrze wyroszonego psa, albo kilka tysięcy za konia czystej krwi. Cóż dopiero powiedzieć o cenach, jakie płać na zwierzęta zagraniczne. Otóż handel zwierząt Karola Hagenbecka w Hamburgu, pierwszorzędną firmą światową ogłasza cennik swoich zapasów, w którym figurują smuty bardzo okazałe. W cenniku tym zwierzęta są podzielone naukowo na następujące klasy: Małpy, rekorszyde, przedwzwoce, drapieżne, bezzębne, ptaki i płazy. Między małpami najkosztowniejszym jest duży mandryl błękitny, kosztuje on 3000 marek, podczas gdy małpka z Jawy oszacowaną jest na 25 marek. Między przedwzwocami zajmuje pierwsze miejsce Rhinoceros; cena jego 10.000 marek, a pod względem ceny równa on się tylko z indyjskim słoniem, który także tyle kosztuje. Inne zwierzęta oszacowane są na 8 tysięcy marek, słonie afrykańskie na 5000, 3500 i 3000. Jedna zebra kosztuje 2500 marek, para wielbłądów 2800, marokański osioł karli 150. Pomiedzy drapieżnymi najdroższe są tygrysy królewskie, para po 6000 marek, para lwów nubijskich kosztuje 5500, jaguar 3000, czarna pantera 2000, para białych niedźwiedzi 2000 i t. d. Za krokodyla siamskiego sąda p. Hagenbeck 750, za olbrzymiego wędla 600, grzechotnika 200 marek. Widać z tego, jak wielką wartość reprezentuje dobrze zaopatrzona menażeria.

Dowolny aparat. W Królestwie wkrótce wprowadzonym zostanie w użycie nowy sposób stemplowania listów, uniemożliwiający powtórne użycie marek pocztowych. Sposób ten polega na przekuciu marki cieniakiem szpilki. Odpowiedni mechanizm umieszczony w skrzynce pocztowej, będzie działał w ten sposób, że w chwili wrzucenia do niej listu, ten jednocześnie zostanie stemplowany, tak że ani o odjęciu marki ani o jej powtórnym użyciu mowy już być nie może. Pomysł ten przyszedł do głowy jednemu z urzędników pocztowych.

Książę siamski Prisdang, który przybył do Wiednia, złożył przedwczoraj wizytę następcy tronu Rudolfa i jego małżonce i przy tej sposobności złożył podarunki króla Siamskiego. Następnie udał się w towarzystwie sekretarza do biura ministerstwa spraw zagranicznych w odwiedziny do radców sekcyjnych Kallaya i hr. Wolkensteina i wręczył im pismo króla Siamskiego do cesarza. Pismo to znajduje się w jedwabnej białej kopercie, mającej formę poduszeczki z bogatym zdobieniem po rogach. Adres umieszczony jest na zewnętrznej stronie poduszeczki w języku siamskim i angielskim, a poduszeczka jest umieszczona w etui z czerwonego aksamitu. Etui ozdobione jest herbami królestwa. List rozpoczyna się słowami: My dearest brother and friend (Mój kochany bracie i przyjacielu). Po zwykłych zapewnieniach przyjaźni prosi król siamski cesarza, aby jego kuzynowi i posłowi był pomocnym przy zwizdaniu austrijskich zakładów wojskowych. Książę Prisdang ma zakupić w Austrii broń dla armii siamskiej i zaangażować instruktorów.

„Kurier Pozn.” pisał: „W Środzie w kościele protestanckim, który rząd po ekskawacji księży Dominikańców zabrał i gminie protestanckiej podarował, znajduje się dzwon mierznej objętości, który około 1760 r. był poświęcony pod nazwą „Młki Bożej Rozważowej”. Obecny pastor pan Pickert chce go sprzedać za niemiarkowaną cenę czteremkulków kościolowi katolickiemu; dlatego podaje się to do wiadomości księży i dozorów kościelnych, aby w razie potrzeby do wyżej wspomnianego pana pastora się zgłosili. Wartość dzwon ten zachował dla naszego kościoła — aby znowu zwytywał na chwalcę Bożą lud, jak to niegdyś czynił: bo jeżeli go nikt w krótkim czasie nie odkupi, będzie przelany, i nie po zostanie po nim żadnego znaku.

Turgenjew po kilkuletnim milczeniu napisał dwie nowe powieści, jedną wziętą z życia nielistów moskiewskich, w której dowodzi, że pomiędzy nimi a socjalistami na zachodzie nie ma żadnej łączności i pokrewieństwa, drugą osnutą na tle włoskiem. Pierwsza z tych powieści ukaże się oddzielnie, druga wydanie w najbliższym zeszycie „Więstka Jewropy.”

W. ks. Poznański powiększył się o 80 morgów ziemi. Rząd moskiewski zgodził się bowiem, aby grunta położone po lewym brzegu nowego koryta Fronszy pod Lisowem należały do Księstwa. Właścicielami tych gruntów są obywatele Królestwa Polskiego, którzy podobno chcą grunta tą sprzedać dominium kretowskiemu.

Gospodarstwo, przemysł i handel.
Wykaz listów hipotecznych i asygnowacji kasowych c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku hipotecznego z dnia 31. paździer. 1881 roku w obgu się znajdujących:
Asygnowacje kasowe . . . zł. 693.600.—
Wkłady na książeczki . . . 1.299.637.51.

Obwieszczenie. Przy losowaniu obligacji indemnizacyjnych skutecznym na dniu 31. października 1881 zostały następujące obligacje do spłaty wylosowane, a mianowicie: (C. d.)
B) funduszu indemnizacyjnego Galicji zachodniej. (47 losowanie.)
Na 1000 złr. z kuponami:
Nr. 61 161 329 373 383 407 414 426 434 566 593 629 748 786 872 946 970 1063 1171 1220 1574 1758 1827 1921 1969 2262 2280 2377 2583 2906 3386 3535 3810 3871 4239 4243 4245 4402 4479 4516 4633 4756 4853 4869 4897 4935 5039 5053 5217 5292 5414

5485	5734	5827	5863	5959	6755	6875	7059
7114	7187	7253	7267	7271	7272	7313	7336
7374	7406	7479	7483	7658	7659	7815	7865
7940	8107	8134	8136	8206	8231	8258	8260
8278	9297	9409	9697	9925	10075	10267	10374
10536	10627	10635	10636	10673	10789	10865	
11029	11051	11136	11139	11200	11279	11285	
11381	11485	11570	11593	11862	11935	11961	
12111	12158	12199	12539	12676	12695	12733	
12961	12991	13143	13161	13276	13360	13404	
13436	13448	13552	13564	13622	13799	13844	
13861	13873	13965	13974	14076	14082;		

Na 5000 złr. z kuponami:
Nr. 31 136 382 394 425 495 712 943;
Na 10.000 złr. z kuponami:
Nr. 67 145 415 489 623 1126;
i lit. A.

Nr.	na złr.	Nr.	na złr.	Nr.	na złr.
195	80	2100	210	4034	450
505	190	2286	15390	4124	100
660	4960	3254	900	4127	2150
I. 728	19530	3333	100	4252	450
754	620	3376	100	4284	100
1270	200	3384	50	4307	150
1348	50	3468	150	4309	50
1387	13140	3531	100	4315	1350
1948	330	3579	400	4347	150
4383	300	3811	200	5823	850
4487	10000	5140	50	5893	700
4519	10000	5173	400	5908	300
4544	200	5323	100	5972	10000
4607	150	5487	300	6025	1750
4639	50	5497	650	6039	250
4658	120	5556	100	6040	4050
4670	200	5769	300	6051	100
5033	100				
6131	690	6459	50	6861	350
6154	300	6494	800	6901	100
6164	50	6499	50	6914	2500
6202	50	6598	1350	7003	10000
6203	100	6645	50	7017	50
6225	1000	6738	50	7128	20
6324	50	6760	50	7143	250
6396	100	6855	100	7213	500

I. lit. A. nr. 728 na 19530 złr. z częściową kwotą 7920 złr.

C) funduszu indemnizacyjnego Galicji wschodniej. (48. losowanie.)

Na 50 złr. z kuponami:
Nr. 24 163 364 424 440 568 693 811 1076 1221 1522 1562 1933 2140 2149 2290 2325 2370 2404 2505 2663 2751 3049 3192 3256 3306 3334 4171 4291 4322 4347 4691 4813 4857 4971 4978 5105 5138 5144 5183 5525 5612 5620 5675 5879 6014 6109 6307 6323 6504 6584;

Na 100 złr. z kuponami:
Nr. 140 356 403 554 620 735 763 780 818 854 861 875 888 982 1189 1257 1463 1464 1465 1534 1563 1669 1890 1892 1914 2076 2348 2417 2437 2449 2604 2637 2819 2906 3008 3028 3235 3404 3445 3609 3833 3919 3976 3998 4065 4068 4300 4575 4604 4707 4878 4932 5076 5448 5506 5521 5590 5613 5840 5932 6209 6224 6229 6234 6505 6587 6856 7025 7220 7296 7441 7485 7524 7838 8012 8016 8109 8159 8212 8306 8446 8645 8710 8717 8781 8822 8825 8876 8926 8951 9038 9586 9690 9795 10219 10508 10568 10608 10627 10671 10681 10787 11046 11112 11250 11274 11399 11516 11543 11743 11889 12002 12013 12146 12265 12630 13022 13028 13273 13386 13455 13758 13803 13923 14001 14056 14155 14313 14818 14976 15512 15790 15877 15982 16180 16247 16333 16347 16517 16588 16690 16962 17027 17004 17068 17250 17540 17565 17663 17712 17751 17821 17878 18046 18131 18652 18386 18963 19021 19055 19069 19165 19212 19244 19257 19311 19717 19845 19948 20215 20300 20367 20477 20501 20527 20894 20929 20937 20946 21394 21898 22061 22099 22140 22293 22303 22362 22458 22467 22764 23006 23081 23221 23309 23421 23441 23668 23886 23950 24060 24063 24132 24487 24522 24618 24687 24689 24827 24831 24866 25221 25369 25379 25506 25507 25586 25598 25793 25873 25955 26283 26436 26566 26696 26719 26721 26736 26833 26958 26985 27010 27099 27104 27152 27239 27247 27453 27454 27480 27495 27496 27527 27695 27757 27791 28331 28448 28777 28789 28975 28929 28949 29062 29113 29143 29197 29257 29519 29574 29612 29760 29835 30088 30101 30462 30463 30625 30636 30877 30977 31190 31434 31623 31787 31800 31901 31950 31978 32016 32336 32426 32513 32720 32785 32901 32975 33223 33356 33370 33443 33591 33593 33761 34029 34046 34259 34330 34439 34704 34736 34754 34763 34922 34941 34955 35084 35149 35188 35248 35640 35925 35986 36310 36337 36483 36635 36682 36822 36823 36927 37053 37524 37358 37360 37391 37421 37510 37599 37683 37847 38044 38148 38149 38218 38243 38311 38462 38579 38790 38858 39019 39095 39164

Wojkoju podkomitet delegacji węgierskiej obradował nad pozycją „prowiniant”, przeglądając i badał kontrakty liwerunkowe i legedusa wybrał na sprawozdawcę. — W morskiej komisji delegacji węgierskiej zapytał referent Zichy: czy delegacja ma prawo oznaczać etat okrętów. Komisarz rządowy Gaal oświadcza, że przedłożenie rządowe w tej sprawie należy uważać tylko za projekt, i że rząd nie dąży do nadania delegacji prawa oznaczania prezencji okrętów (ile ich ma być pod bronią). Według wniosku referenta przy trzech tytułach okrojono 110 000 złr.; wydatki na okręta „Tegethoff” i „Salamandra”, tudzież na dwie łodzie torpedowe do ekstradynaryum przeniesiono, i resztę tytułów uchwalono.

Bern (w Szwajcarii) d. 3. listopada. Delegaci Niemiec, Francji, Austrii, Portugalii i Szwajcarii podpisali dzisiaj nową konwencję, w której za pobiegania flokserze (owad, niszczący winnice), z zastrzeżeniem ratyfikowania jej przez parlamenty dotychczas państw.

Paryż d. 3. listopada. Izba wybrała 347 głosami Brissona stałym swym prezydentem; Larochefoucauld otrzymał 33, Jolibois 16 głosów. Dyskusja nad interpelacją w sprawie tunetyńskich nastąpi prawdopodobnie dopiero w poniedziałek. Po tej dyskusji gabinet poda się do dymisji, poczem nastąpi utworzenie gabinetu Gambetty. Utrzymują, że Challemel-Lacour przyjmie tekę spraw wewnętrznych.

London d. 3. listopada. Sekretarz stanu Harcourt wspominał w mowie swojej mianem w Carlie o pogłosce, iż Gladstone wkrótce poda się do dymisji, i oświadczył, że pogłoska ta jest pozbawiona wszelkiej podstawy.

Paryż d. 4. listopada. Z Izby: Philippoteaux, Dever, Lepere, Spuller, wybrani wiceprezydenci; Mahy, Madier, Montjean, kwestorami; Legonde, Armez, Sarrien, sekretarzami. — Francuzko-włoski traktat handlowy został popołudniu podpisany, co wkrótce nastąpi z traktatami francuzko-portugalskim i francuzko-holenderskim.

Hawas donosi: Konferencje przygotowawcze do zawarcia traktatu francuzko-angielskiego zostały ukończone. Liczne podniesione kwestie delikatnej natury załatwił obustronni komisarze w duchu największej zgody, a kilka jeszcze pozostałych będą załatwione w drodze dyplomatycznej. Serdeczny stosunek między komisarzami dozwala spodziewać się, że ostateczne załatwienie nie da na siebie długo czekać.

Rzym d. 4. listopada. Katolik i deputowany iryjski Errington przybył w specjalnej misji do Watykanu. Tenże był tu przed kilku miesiącami w podobnej misji.

Bukareszt d. 4. listopada. Dziennik urzędowy ogłasza nominację Farrasa, jenerałym konsulem w Bndapescie, a dotychczasowy tam jenerały konsul Uniesco przeniesiony na miejsce Farry do Konstantynopola.

Wiedeń d. 4. listopada. Dziennik rozporządzeń dla armii ogłasza na d. 24. października przez cesarza sankcyjonowaną ustawę prowizoryczną dla Bosnii i Hercegowiny, dotyczącą służby wojskowej.

Telegramy Gaz. Nar. i ostat. wiadomości.

Najświeższe doniesienia z Afryki południowej w oświadczeniu światła przedstawiają fakt zarządkowania konwencji nowocastelskiej przez zgromadzenie Boerów, który w pierwszej chwili tak wielkie wywołał wrażenie. Pokazuje się, że wołksraad uznał go obowiązującym, lecz tylko tytułem próby na rok jeden, że przynajmniej

118	50	19	—	100	80	100	70
96	40	97	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	60	101	5	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
104	60	102	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	16	100	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
99	—	49	40				
118	50	19	—	100	80	100	70
96	40	97	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	60	101	5	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
104	60	102	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	16	100	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
99	—	49	40				
118	50	19	—	100	80	100	70
96	40	97	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	60	101	5	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
104	60	102	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	16	100	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
99	—	49	40				
118	50	19	—	100	80	100	70
96	40	97	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	60	101	5	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
104	60	102	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	16	100	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
99	—	49	40				
118	50	19	—	100	80	100	70
96	40	97	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	60	101	5	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
104	60	102	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
100	16	100	—	5	pr. w. a.	5	pr. w. a.
99	—	49	40				

